

بررسی تطبیقی بازتاب بیانیه لوزان در روزنامه‌های شرق و جوان

سیدمحمد دادگران^۱

فاطمه بلوچی^۲

چکیده

هدف از انجام این تحقیق بررسی تطبیقی بازتاب بیانیه لوزان در روزنامه‌های شرق و جوان است. در این تحقیق از نظریه‌های برجسته‌سازی، کارکرد ارتباطی رسانه‌ها و اشاعه نوآوری‌ها استفاده شده است. مقوله‌های این تحقیق شامل رویکرد غالب مطب، ارزش‌های خبری، سبک مطلب، ماهیت مطلب، حجم مطلب، اندازه تیتر، وجود عکس، استراتژی، منبع خبر و عناصر خبری است. این تحقیق با روش تحلیل محتوا و تکنیک پرسشنامه معکوس صورت گرفته و جامعه آماری در این تحقیق اخبار و مطالب در زمینه بیانیه لوزان و برجام در روزنامه‌های شرق و جوان است. روش نمونه‌گیری سرشماری و جامعه آماری برابر با ۲۲۰ مطلب است. مهمترین نتایج تحقیق به شرح زیر است:

- رویکرد اکثر اخبار روزنامه جوان نسبت به بیانیه لوزان انتقادی است
- روزنامه شرق در مقایسه با روزنامه جوان بیشتر از عکس و تصویر برای برجسته‌سازی اخبار لوزان بهره گرفته است
- روزنامه جوان در مقایسه با روزنامه شرق اخبار تنش‌زای بیشتری منتشر کرده است
- هر دو روزنامه بیش از نیمی از اخبار خود را در صفحه اول روزنامه چاپ کرده‌اند

واژگان کلیدی: بیانیه لوزان، انرژی هسته‌ای، توافق هسته‌ای، برجام، روزنامه شرق، روزنامه جوان

^۱ استادیار و عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

^۲ کارشناس ارشد ارتباطات دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد

مقدمه

کارکرد اطلاع رسانی و خبری مطبوعات در دنیای امروزی، جایگاه ویژه و غیر قابل انکاری را پیدا کرده‌است. بازنمایی و بیان تحولات جهان پیرامون در رسانه‌های مختلف اعم از رسانه‌های دیداری و شنیداری یا رسانه‌های نوشتاری به گونه‌ای است که هر یک از آنها بالاخص روزنامه‌های خبری و تحلیلی به دلیل وابستگی‌های حزبی و ایدئولوژیک و همچنین سیاست خبری که دنبال می‌کنند، از زوایای فکری و از دید خود به آنها می‌نگرند و بنابراین در انعکاس و برجسته‌سازی اخبار تحولات و رویدادها به شیوه‌های گوناگون و به تبع سیاست کلی خود عمل می‌کنند. به طوریکه در بعضی مواقع اصل عینیت که از اصول و ویژگی‌های اساسی و کلیدی در عرصه خبر و اطلاع رسانی است را نادیده می‌گیرند. تا جائیکه می‌توان اختلاف فاحشی را در انعکاس و پرداختن به یک خبر واحد که در یک زمان و در یک مکان واحد و مشخص اتفاق افتاده است. از سوی رسانه‌ها و روزنامه‌های مختلف مشاهده کرد.

هرچند این تفاوت به گونه‌ای نیست که کاملاً معکوس باشد، اما بازنمایی و نحوه پرداختن به آن خبر خاص در یک رسانه، بر تحلیل و نگرش مخاطبان نسبت به داوری و پیدا کردن زاویه دید نسبت به تحولات جهان و محیط اطراف خود اثرگذار خواهد بود...

اهداف تحقیق

- شناخت میزان و چگونگی پوشش اخبار مربوط به بیانیه لوزان در دو روزنامه جوان و شرق.
- بررسی تطبیقی اخبار بیانیه لوزان در روزنامه‌های شرق و جوان.
- دستیابی به خط مشی این نشریه‌ها در رابطه با انتشار مطالب در زمینه بیانیه لوزان

سوالات تحقیق

۱. روزنامه‌های مورد بررسی اخبار مربوط به بیانیه لوزان را به چه میزان منتشر کرده‌اند؟
۲. روزنامه‌های مورد بررسی اخبار مربوط به بیانیه لوزان را چگونه منتشر کرده‌اند؟
۳. استراتژی روزنامه‌های مورد بررسی در زمینه اخبار مربوط به بیانیه لوزان چه بوده است؟
۴. قالب و چینش خبری اخبار روزنامه‌های مورد بررسی در زمینه بیانیه لوزان چه بوده است؟

۵. روزنامه‌های مورد بررسی اخبار مربوط به بیانیه لوزان را با چه رویکردی منتشر کرده‌اند؟

۵. آیا میان جهت‌گیری روزنامه شرق و جوان در ارائه اخبار مربوط به بیانیه لوزان تفاوت معناداری وجود دارد؟

۶. آیا میان برجسته‌سازی روزنامه شرق و جوان در ارائه اخبار مربوط به بیانیه لوزان تفاوت معناداری وجود دارد؟

فرضیه‌های تحقیق

با توجه به اکتشافی بودن تحقیق، این تحقیق فرضیه نداشته و طرح سوالات تحقیقی جایگزین تدوین فرضیه می‌شود.

تعریف واژه‌ها و مفاهیم کلیدی

بیانیه لوزان: بیانیه سوئیس درباره راه حل‌های لازم جهت نیل به برنامه جامع اقدام مشترک ۱ یا تفاهم هسته‌ای سوئیس که به تفاهم هسته‌ای لوزان نیز معروف است، بیانیه‌ای شامل خلاصه‌ای از مجموع راه حل‌های تفاهم شده برای رسیدن به برنامه جامع اقدام مشترک پیرامون برنامه هسته‌ای ایران تا ضرب الاجل ۱۰ تیر ۱۳۹۴ است که پس از دو دور مذاکره در بازه زمانی ۲۵ اسفند ۱۳۹۳ تا ۱۳ فروردین ۱۳۹۴ در ۱۳ فروردین ۱۳۹۴ (برابر با ۳ آوریل ۲۰۱۵) میان ایران و گروه ۵+۱ در لوزان سوئیس منعقد شد.

انرژی هسته‌ای: استفاده اصلی از انرژی هسته‌ای، تولید انرژی الکتریسته است. این راهی ساده و کارآمد برای جوشاندن آب و ایجاد بخار برای راه‌اندازی توربین‌های مولد است. بدون راکتورهای موجود در نیروگاه‌های هسته‌ای، این نیروگاه‌ها شبیه دیگر نیروگاه‌ها زغال‌سنگی و سوختی می‌شود. انرژی هسته‌ای بهترین کاربرد برای تولید مقیاس متوسط یا بزرگی از انرژی الکتریکی به‌طور مداوم است. سوخت اینگونه ایستگاه‌ها را اورانیوم تشکیل می‌دهد.

چرخه سوخت هسته‌ای تعدادی عملیات صنعتی است که تولید الکتریسته را با اورانیوم در راکتورهای هسته‌ای ممکن می‌کند. اورانیوم عنصری نسبتاً معمولی و عادی است که در تمام دنیا

¹ Switzerland statement on solutions on key parameters of a Joint Comprehensive Plan of Action

یافت می‌شود. این عنصر به صورت معدنی در بعضی از کشورها وجود دارد که حتماً باید قبل از مصرف به صورت سوخت در راکتورهای هسته‌ای، فرآوری شود.

الکتريسته با استفاده از گرمای تولید شده در راکتورهای هسته‌ای و با ایجاد بخار برای به کار انداختن توربین‌هایی که به مولد متصل‌اند تولید می‌شود. سوختی که از راکتور خارج شده، بعد از این که به پایان عمر مفید خود رسید می‌تواند به عنوان سوختی جدید استفاده شود.

نیروگاه هسته‌ای^۱: یک نیروگاه الکتریکی که از انرژی تولیدی شکست هسته اتم اورانیوم یا پلوتونیم استفاده می‌کند. چون شکست سوخت هسته‌ای اساساً گرما تولید می‌کند از گرمای تولید شده راکتورهای هسته‌ای برای تولید بخار استفاده می‌شود از بخار تولید شده برای به حرکت در آوردن توربین‌ها و ژنراتورها که نهایتاً برای تولید برق استفاده می‌شود.

پیل هسته‌ای یا اتمی دستگاه تبدیل‌کننده انرژی اتمی به جریان برق مستقیم است ساده‌ترین پیل‌ها شامل دو صفحه است. یک پخش‌کننده بتای خالص مثل استرنتیوم ۹۰ و یک هادی مثل سیلیسیوم.

خبر: دکتر یونس شکرخواه خبر^۲ را گزارشی بی‌طرفانه، دقیق و درعین حال صحیح و عینی از یک رویداد می‌داند.

آگاهی‌سازی رسانه‌ای

«وظیفه آگاه‌سازی ارتباطات با مقوله آموزش از طرفی و مقوله خبررسانی از طرف دیگر نزدیک است، لیکن، وظیفه‌ای خاص و متمایز از آن دو است. وسایل ارتباط جمعی باید نه تنها به انتقال خبر و اطلاع، بلکه تحلیل درست اخبار و تشریح آنان نیز پردازند، وقایع متمایز و پراکنده ای که در جهان رخ می‌دهند، به ظاهر متفاوتند و چنین به نظر می‌رسد که هیچ وجه تشابه ندارند و لیک در واقع و با نگاهی ژرف می‌توان علل بنیادی برای آنان یافت که اکثراً مشابه‌اند.

روزنامه شرق: روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و ورزشی صبح ایران می‌باشد. صاحب امتیاز و مدیر مسئول آن مهدی رحیمیان است، این روزنامه، روزنامه اصلاح‌طلب ایران، که با پیش زمینه‌ای از فعالیت روزنامه‌نگاران اصلاح‌طلب در دهه هفتاد و انتشار نزدیک به دو سال به ضمیمه روزنامه همشهری و به سردبیری محمد قوچانی منتشر شد.

¹Nuclear Power Station

²News

روزنامه جوان: روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و ورزشی صبح ایران می‌باشد. صاحب امتیاز و مدیر مسئول آن، عبدالله گنجی است.

چارچوب نظری اتخاذ شده: این تحقیق بر «نظریه اقتناع»، «دروازه‌بانی» (نقش دروازه‌بانان رسانه‌ها)، «نظریه برجسته‌سازی»، «نظریه چارچوب‌سازی» و «نظریه بازنمایی» استوار است.

نظریه اقتناع: براساس آنچه پراتکانیس در کتاب «عصر تبلیغات» می‌گوید تاریخچه مطالعه پیرامون ارتباطات متقاعدگرانه به بیش از دو هزارسال قبل برمی‌گردد که اغلب بر ارتباطات کلامی تأکید دارد.

دروازه‌بانی در خبر: «دروازه‌بانی فرایند گسترده‌ای از کنترل اطلاعات، شامل تمام جنبه‌های رمزگذاری پیام، نه فقط انتخاب بلکه ممانعت از نشر، انتقال، شکل‌دهی، ارائه، تکرار و زمان‌بندی در طول مسیر انتقال از منبع به گیرنده است» (فرقانی، ۱۳۷۳: ۱۲).

نظریه برجسته‌سازی: براساس نظریه برجسته‌سازی^۱ رسانه‌ها، نمی‌توانند به مردم بگویند که درباره‌ی یک موضوع چگونه فکر کنند، بلکه به مردم می‌گویند که راجع به چه چیزی فکر کنند. رسانه‌ها نگرش مردم را تغییر نمی‌دهند، بلکه روی شناخت آن‌ها تأثیر می‌گذارند. یعنی به مردم می‌گویند که چه موضوع‌هایی مهم به نظر می‌رسد.

نظریه چارچوب‌سازی: در قلمرو مطالعات و پژوهش‌های ارتباطی، چارچوب‌سازی به این معناست که رسانه‌ها نه تنها آینه‌ای برای انعکاس واقعیت بلکه سازنده‌ی واقعیت و شکل‌دهنده به آن هستند. چارچوب‌سازی به رابطه‌ی میان متن و اطلاعات به گونه‌ای که معنای خاصی را به ذهن متبادر می‌سازد، اشاره دارد. بر پایه‌ی این نظریه رسانه‌ها توجه خود را در بعضی موضوعات و رویدادها متمرکز می‌کنند (برجسته‌سازی) و سپس آنها را در چارچوب معنایی خاص قرار می‌دهند. (مهدی زاده، ۱۳۸۹: ۸۱)

نظریه بازنمایی: بازنمایی از کلیدی‌ترین و محوری‌ترین مفاهیم در مطالعات رسانه‌ای است. صورتبندی دقیق این مفهوم در بین اصحاب مطالعات فرهنگی به میزان زیادی مدیون تلاش‌های نظری استوارت هال است.

کلیشه‌سازی: Stereotype از واژه یونانی Stereo به معنای جامد و سفت و سخت^۲ مشتق شده‌است، این اصطلاح در ساده‌ترین حالت بر ویژگی‌هایی ثابت و تکراری دلالت می‌کند.

¹ Setting- Agenda

² Solid

طبیعی‌سازی: طبیعی‌سازی به فرایندی اطلاق می‌شود که از طریق آن ساخت‌های اجتماعی، فرهنگی و تاریخی به صورتی عرضه می‌شوند که گویی اموری آشکاراً طبیعی هستند. (هیوارد، ۱۳۸۱، صص ۲۰۴ و ۲۰۵).

روش تحقیق

در تحقیق حاضر از روش تجزیه و تحلیل محتوا استفاده شده‌است. امروزه در اغلب کشورهای جهان، برای بررسی پیام‌ها و محتویات رسانه‌ای انتشار جمعی، از این روش استفاده می‌شود.

جامعه آماری

جامعه آماری عبارتست از مجموعه ای از افراد یا اشیا که دارای ویژگی‌های همگون و قابل اندازه‌گیری هستند (محمدی مهر: ۱۳۸۷، ۱۰۷). جامعه آماری این تحقیق اخبار مربوط به بیانیه لوزان در دو روزنامه جوان و شرق از ۱۵ اسفند ماه سال ۱۳۹۳ تا ۳۱ فروردین ۱۳۹۴ است.

روش نمونه‌گیری و نمونه آماری

روش نمونه‌گیری در این تحقیق روش سرشماری و شامل تمامی اخبار مربوط به بیانیه لوزان در دو روزنامه جوان و شرق از ۱۵ اسفند ماه سال ۱۳۹۳ تا ۳۱ فروردین ۱۳۹۴ است.

اعتبار تحقیق

در این تحقیق به منظور بررسی اعتبار مقوله‌های تعریف شده از اعتبار محتوایی بهره گرفته شده‌است. به این منظور ابتدا مقوله‌ها و زیر مقوله‌ها مشخص شده و اخبار دو روزنامه جوان و شرق کدگذاری شده‌است.

سنجش ضریب اعتماد

قابلیت اعتماد یا پایایی به این معنی است که حاصل تحقیق نسبت به زمان و مکان ثبات داشته باشد. (رایف و همکاران: ۱۳۸۱، ۱۱۹). در تحقیق حاضر برای سنجش ضریب قابلیت اعتماد، از ضریب پای اسکات استفاده شده‌است.

توصیف یافته‌ها

توزیع فراوانی بر حسب نام روزنامه

گزینه‌ها	فراوانی	درصد
روزنامه جوان	۱۰۲	۴۶.۴
روزنامه شرق	۱۱۸	۵۳.۶
جمع	۲۲۰	۱۰۰.۰

با توجه به جدول توزیع فراوانی بالا، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، ۴۶.۴ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان به روزنامه جوان اختصاص دارد و ۵۳.۶ درصد اخبار نیز اختصاص به روزنامه شرق دارد. روزنام شرق تقریباً ۷ درصد بیشتر از روزنامه جوان به لحاظ تعداد مطلب، به اخبار بیانیه لوزان پرداخته است.

توزیع فراوانی بر حسب روزهای هفته

گزینه‌ها	فراوانی	درصد
شنبه	۵۴	۲۴.۵
یک شنبه	۴۴	۲۰.۰
دوشنبه	۴۵	۲۰.۵
سه شنبه	۲۹	۱۳.۲
چهارشنبه	۲۱	۹.۵
پنج شنبه	۲۷	۱۲.۳
جمع	۲۲۰	۱۰۰.۰

با توجه به جدول توزیع فراوانی بالا، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت اخبار یعنی ۲۴.۵ درصد مربوط به روزهای شنبه و کمترین نسبت اخبار یعنی ۹.۵ درصد مربوط به روزهای چهارشنبه است.

توزیع فراوانی بر حسب تاریخ خبر

گزینه‌ها	فراوانی	درصد
قبل از توافق لوزان	۱۳۲	۶۰.۰
بعد از توافق لوزان	۸۸	۴۰.۰
جمع	۲۲۰	۱۰۰.۰

از جدول بالا چنین برداشت می‌شود که، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، ۶۰ درصد اخبار مربوط به قبل از توافق لوزان و ۴۰ درصد مربوط به بعد از این توافق می‌باشد.

توزیع فراوانی بر حسب صفحه‌ای که خبر در آن چاپ شده است

گزینه‌ها	فراوانی	درصد
صفحه اول	۱۱۳	۵۱.۴
صفحه آخر	۱۸	۸.۲
صفحات میانی	۸۹	۴۰.۵
جمع	۲۲۰	۱۰۰.۰

با توجه به جدول توزیع فراوانی بالا، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، ۵۱.۴ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان در صفحه اول تیتتر خورده است، ۴۰.۵ درصد این اخبار در صفحات میانی و ۸.۲ درصد در صفحه آخر کار شده است.

توزیع فراوانی بر حسب سبک مطلب

گزینه‌ها	فراوانی	درصد
خبر	۷۹	۳۵.۹
گزارش	۷۰	۳۱.۸
یادداشت	۲۶	۱۱.۸
سرمقاله	۸	۳.۶
تحلیل و تفسیر	۳۱	۱۴.۱
کاریکاتور	۶	۲.۷
جمع	۲۲۰	۱۰۰.۰

با توجه به جدول توزیع فراوانی بالا، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت یعنی ۳۵.۹ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان به سبک خبر تنظیم شده‌است و کمترین نسبت این مطالب یعنی ۲.۷ درصد به صورت کاریکاتور کار شده‌است. ۳۱.۸ درصد مطالب به صورت گزارش، ۱۱.۸ درصد به شکل یادداشت، ۳.۶ درصد به صورت سرمقاله و ۱۴.۱ درصد به صورت تحلیل و تفسیر انجام شده‌است. با توجه به این که درصد قابل توجهی از مطالب به سبک گزارش، تحلیل و تفسیر و یادداشت تنظیم شده‌است، نشان دهنده اهمیت بالای خبر برای دو روزنامه می‌باشد.

توزیع فراوانی بر حسب وجود عکس و تصویر

گزینه‌ها	فراوانی	درصد
دارد	۱۱۰	۵۰.۰
ندارد	۱۱۰	۵۰.۰
جمع	۲۲۰	۱۰۰.۰

با توجه به جدول توزیع فراوانی بالا، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، ۵۰ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان دارای عکس و تصویر می‌باشند و ۵۰ درصد دیگر فاقد آن هستند. با توجه به اینکه نیمی از

اخبار مربوط به لوزان دارای عکس هستند نیز نشان دهنده اهمیت بالای این خبر برای دو روزنامه شرق و جوان می‌باشد.

توزیع فراوانی بر حسب اندازه تیتر

گزینه‌ها	فراوانی	درصد
کوچک	۳۹	۱۷.۷
متوسط	۱۲۱	۵۵.۰
بزرگ	۶۰	۲۷.۳
جمع	۲۲۰	۱۰۰.۰

از جدول بالا چنین استنباط می‌شود که، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت اخبار مربوط به بیانیه لوزان، یعنی ۵۵ درصد آنها، دارای تیتر متوسط هستند. ۲۷.۳ درصد یعنی بیش از یک چهارم اخبار تیتر بزرگ خورده اند و فقط ۱۷.۷ درصد این اخبار با تیتر کوچک تنظیم شده‌اند.

توزیع فراوانی بر حسب سطح زیر چاپ

گزینه‌ها	فراوانی	درصد
کم (اخبار کوتاه)	۳۷	۱۶.۸
متوسط	۱۰۱	۴۵.۹
زیاد (بیشتر از نصف صفحه)	۸۲	۳۷.۳
جمع	۲۲۰	۱۰۰.۰

با توجه به جدول توزیع فراوانی بالا، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، سطح زیر چاپ ۴۵.۹ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان متوسط است، ۳۷.۳ درصد این اخبار بیشتر از نصف صفحه را پر کرده‌اند و فقط ۱۶.۸ درصد این اخبار به خبر کوتاه کار شده‌اند.

توزیع فراوانی بر حسب رویکرد انتقادی

گزینه‌ها	فراوانی	درصد
دارد	۱۰۷	۴۸.۶
ندارد	۱۱۳	۵۱.۴
جمع	۲۲۰	۱۰۰.۰

با توجه به جدول توزیع فراوانی بالا، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، ۴۸.۶ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان رویکرد انتقادی دارند و ۵۱.۴ درصد دیگر رویکرد انتقادی ندارند.

توزیع فراوانی بر حسب ارزش خبری غالب

گزینه‌ها	فراوانی	درصد
شهرت	۳۶	۱۶.۴
دربرگیری	۱۰۹	۴۹.۵
برخورد	۷۵	۳۴.۱
جمع	۲۲۰	۱۰۰.۰

با توجه به جدول فوق، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت اخبار مربوط به بیانیه لوزان، یعنی ۴۹.۵ درصد آنها دارای ارزش خبری دربرگیری هستند، ۱۶.۴ درصد دارای ارزش خبری شهرت و ۳۴.۱ درصد آن مربوط به اخباری است که دارای ارزش خبری برخورد هستند.

توزیع فراوانی بر حسب ماهیت مطلب

گزینه‌ها	فراوانی	درصد
تنش‌زا	۸۲	۳۷.۳
تنش‌زدا	۱۳۸	۶۲.۷
جمع	۲۲۰	۱۰۰.۰

با توجه به جدول توزیع فراوانی بر حسب ماهیت مطلب، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، ۶۲.۷ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان تنش‌زدا و ۳۷.۳ درصد آنها تنش‌زا هستند..

توزیع فراوانی بر حسب استراتژی ارائه مطلب

گزینه‌ها	فراوانی	درصد
کوچک‌نمایی	۴۸	۲۱.۸
واقع‌نمایی	۱۱۵	۵۲.۳
بزرگ‌نمایی	۵۷	۲۵.۹
جمع	۲۲۰	۱۰۰.۰

از جدول بالا چنین استنباط می‌شود که، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت اخبار مربوط به بیانیه لوزان، یعنی ۵۲.۳ درصد آنها استراتژی واقع‌نمایی دارند، ۲۱.۸ درصد دارای استراتژی کوچک‌نمایی و ۲۵.۹ درصد مابقی دارای استراتژی بزرگ‌نمایی هستند.

توزیع فراوانی بر حسب رویکرد غالب مطلب

گزینه‌ها	فراوانی	درصد
منافع و مصالح ملی و خطوط قرمز	۳۳	۱۵.۰
اعتماد به اعضای تیم هسته‌ای	۳۸	۱۷.۳
مرجع بودن بیانیه و اظهارنظر تیم هسته‌ای	۳۲	۱۴.۵
فریبکار بودن دشمن	۴۳	۱۹.۵
شناخت جامع از موضوع	۳۶	۱۶.۴
امکانات و مقدورات و شرایط محیطی	۲۴	۱۰.۹
همدلی و همزبانی دولت و ملت	۱۴	۶.۴
جمع	۲۲۰	۱۰۰.۰

با توجه به جدول فوق، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت اخبار مربوط به بیانیه لوزان، یعنی ۱۹.۵ درصد آن با رویکرد فریبکار بودن دشمن تنظیم شده‌است. ۱۷.۳ درصد با رویکرد اعتماد به اعضای تیم هسته‌ای، ۱۶.۴ درصد با رویکرد شناخت جامع از موضوع، ۱۵ درصد با رویکرد منافع و مصالح ملی و خطوط قرمز، ۱۴.۵ درصد با رویکرد مرجع بودن بیانیه و اظهارنظر تیم هسته‌ای و ۱۰.۹ درصد با رویکرد امکانات و مقدورات و شرایط محیطی تنظیم شده‌است. کمترین نسبت یعنی ۶.۴ درصد اخبار با رویکرد همدلی و همزبانی دولت و ملت نگاشته شده‌است.

توزیع فراوانی بر حسب ویژگی خبر

گزینه‌ها	فراوانی	درصد
صرفاً خبری و گزارشی	۱۲۴	۵۶.۴
تحلیلی (با کارشناس)	۲۱	۹.۵
خبری تحلیلی	۷۵	۳۴.۱
جمع	۲۲۰	۱۰۰.۰

از جدول بالا چنین استنباط می‌شود که، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت اخبار مربوط به بیانیه لوزان، یعنی ۵۶.۴ درصد آنها صرفاً خبری و گزارشی هستند، ۳۴.۱ درصد خبری تحلیلی و ۹.۵ درصد مابقی تحلیلی با کارشناس است.

توزیع فراوانی بر حسب جهت‌گیری مطلب

گزینه‌ها	فراوانی	درصد
دارد	۱۵۵	۷۰.۵
ندارد	۶۵	۲۹.۵
جمع	۲۲۰	۱۰۰.۰

از جدول بالا چنین استنباط می‌شود که، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت اخبار مربوط به بیانیه لوزان، یعنی ۷۰.۵ درصد آنها جهت‌گیری دارد و کمترین نسبت یعنی ۲۹.۵ درصد مطالب بدون جهت‌گیری مشخص تنظیم شده‌اند.

توزیع فراوانی بر حسب منبع خبر

گزینه‌ها	فراوانی	درصد
تولیدی	۱۴۶	۶۶.۴
منابع داخلی	۴۹	۲۲.۳
منابع خارجی	۴	۱.۸
داخلی به نقل از خارجی	۳	۱.۴
نامشخص	۱۸	۸.۲
جمع	۲۲۰	۱۰۰.۰

از جدول بالا چنین استنباط می‌شود که، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت اخبار مربوط به بیانیه لوزان، یعنی ۶۶.۴ درصد آنها تولیدی هستند، ۲۲.۳ درصد منبع داخلی دارند، ۸.۲ درصد منبع مشخصی ندارند و ۱.۸ درصد منبع خارجی دارند. کمترین نسبت اخبار نیز داخلی به نقل از خارجی هستند.

توزیع فراوانی بر حسب چه کسی

گزینه‌ها	فراوانی	درصد
مقامات دولتی	۵۶	۲۵.۵
مقامات حکومتی	۱۷	۷.۷
نمایندگان مجلس	۱۶	۷.۳
مقامات برجسته بین‌المللی	۱۵	۶.۸
کارشناسان سیاسی	۹	۴.۱
سایر	۱۰۱	۴۵.۹
بدون نقل قول	۶	۲.۷
جمع	۲۲۰	۱۰۰.۰

از جدول بالا چنین استنباط می‌شود که، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، نشانگاه ۲۵.۵ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان، یعنی تقریباً یک چهارم این اخبار مقامات دولتی می‌باشند و عنصر که ۷.۷ درصد اخبار مقامات حکومتی، ۷.۳ درصد نمایندگان مجلس، ۶.۸ درصد مقامات برجسته بین‌المللی، ۴.۱ درصد کارشناسان سیاسی و ۲.۷ درصد بدون نقل قول است. نشانگاه ۴۵.۹ درصد اخبار نیز به گزینه سایر اختصاص دارد.

تحلیل یافته‌ها

جدول: رابطه بین روزنامه و صفحه خبر

جمع	روزنامه شرق	روزنامه جوان	روزنامه / صفحه خبر	
۱۱۳	۶۳	۵۰	فراوانی	صفحه اول
۱۰۰.۰٪	۵۵.۸٪	۴۴.۲٪	درصد سطری	
۵۱.۴٪	۵۳.۴٪	۴۹.۰٪	درصد ستونی	
۵۱.۴٪	۲۸.۶٪	۲۲.۷٪	درصدکل	
۱۸	۱۲	۶	فراوانی	صفحه آخر
۱۰۰.۰٪	۶۶.۷٪	۳۳.۳٪	درصد سطری	
۸.۲٪	۱۰.۲٪	۵.۹٪	درصد ستونی	
۸.۲٪	۵.۵٪	۲.۷٪	درصدکل	
۸۹	۴۳	۴۶	فراوانی	صفحات میانی
۱۰۰.۰٪	۴۸.۳٪	۵۱.۷٪	درصد سطری	
۴۰.۵٪	۳۶.۴٪	۴۵.۱٪	درصد ستونی	
۴۰.۵٪	۱۹.۵٪	۲۰.۹٪	درصدکل	
۲۲۰	۱۱۸	۱۰۲	فراوانی	جمع
۱۰۰.۰٪	۵۳.۶٪	۴۶.۴٪	درصد سطری	
۱۰۰.۰٪	۱۰۰.۰٪	۱۰۰.۰٪	درصد ستونی	
۱۰۰.۰٪	۵۳.۶٪	۴۶.۴٪	درصدکل	

آزمون کای اسکوئر

سطح معناداری	درجه آزادی	آزمون کای اسکوئر
۰.۲۹۴	۲	۲.۴۴۶

قضاوت: با توجه به آزمون، کای اسکوئر محاسبه شده به میزان ۲.۴۴۶ و درجه آزادی ۲ با ۹۵ درصد اطمینان و ۵ درصد خطا رابطه میان دو متغیر معنی‌دار نیست. به عبارت دیگر میان دو متغیر صفحه‌ای که خبر در آن چاپ شده‌است و روزنامه تفاوت معناداری وجود ندارد.

در توصیف این جدول می‌توان اظهار داشت، بیشترین نسبت از اخبار روزنامه جوان و روزنامه شرق در صفحه اول و کمترین نسبت از اخبار روزنامه جوان و روزنامه شرق در صفحه آخر چاپ شده‌اند.

رابطه بین روزنامه و وجود عکس و تصویر

جمع	روزنامه شرق	روزنامه جوان	روزنامه/ وجود عکس و تیتراژ	
۱۱۰	۴۷	۶۳	فراوانی	دارد
۱۰۰.۰٪	۴۲.۷٪	۵۷.۳٪	درصد سطری	
۵۰.۰٪	۳۹.۸٪	۶۱.۸٪	درصد ستونی	
۵۰.۰٪	۲۱.۴٪	۲۸.۶٪	درصدکل	
۱۱۰	۷۱	۳۹	فراوانی	ندارد
۱۰۰.۰٪	۶۴.۵٪	۳۵.۵٪	درصد سطری	
۵۰.۰٪	۶۰.۲٪	۳۸.۲٪	درصد ستونی	
۵۰.۰٪	۳۲.۳٪	۱۷.۷٪	درصدکل	
۲۲۰	۱۱۸	۱۰۲	فراوانی	جمع
۱۰۰.۰٪	۵۳.۶٪	۴۶.۴٪	درصد سطری	
۱۰۰.۰٪	۱۰۰.۰٪	۱۰۰.۰٪	درصد ستونی	
۱۰۰.۰٪	۵۳.۶٪	۴۶.۴٪	درصدکل	

آزمون کای اسکوئر

سطح معناداری	درجه آزادی	آزمون کای اسکوئر
.۰۰۱	۱	۱۰.۵۲۸

قضاوت: با توجه به آزمون، کای اسکوئر محاسبه شده به میزان ۱۰.۵۲۸ و درجه آزادی ۱ با ۹۹ درصد اطمینان و ۱ درصد خطا رابطه میان دو متغیر معنی‌دار است. به عبارت دیگر میان دو متغیر وجود عکس و تصویر و روزنامه تفاوت معناداری وجود دارد. در توصیف این جدول می‌توان اظهار داشت، بیشترین نسبت از اخباری که دارای عکس و تصویر هستند، مربوط به روزنامه شرق می‌باشد.

رابطه بین روزنامه و اندازه تیتر

جمع	روزنامه شرق	روزنامه جوان	روزنامه/ اندازه تیتر	
۳۹	۲۲	۱۷	فراوانی	کوچک
۱۰۰.۰٪	۵۶.۴٪	۴۳.۶٪	درصد سطری	
۱۷.۷٪	۱۸.۶٪	۱۶.۷٪	درصد ستونی	
۱۷.۷٪	۱۰.۰٪	۷.۷٪	درصدکل	
۱۲۱	۵۷	۶۴	فراوانی	متوسط
۱۰۰.۰٪	۴۷.۱٪	۵۲.۹٪	درصد سطری	
۵۵.۰٪	۴۸.۳٪	۶۲.۷٪	درصد ستونی	
۵۵.۰٪	۲۵.۹٪	۲۹.۱٪	درصدکل	
۶۰	۳۹	۲۱	فراوانی	بزرگ
۱۰۰.۰٪	۶۵.۰٪	۳۵.۰٪	درصد سطری	
۲۷.۳٪	۳۳.۱٪	۲۰.۶٪	درصد ستونی	
۲۷.۳٪	۱۷.۷٪	۹.۵٪	درصدکل	
۲۲۰	۱۱۸	۱۰۲	فراوانی	جمع
۱۰۰.۰٪	۵۳.۶٪	۴۶.۴٪	درصد سطری	
۱۰۰.۰٪	۱۰۰.۰٪	۱۰۰.۰٪	درصد ستونی	
۱۰۰.۰٪	۵۳.۶٪	۴۶.۴٪	درصدکل	

آزمون کای اسکوئر

سطح معناداری	درجه آزادی	آزمون کای اسکوئر
.۰۷۰	۲	۵.۳۱۰

قضاوت: با توجه به آزمون، کای اسکوتر محاسبه شده به میزان ۵.۳۱ و درجه آزادی ۲ با ۹۵ درصد اطمینان و ۵ درصد خطا رابطه میان دو متغیر معنی‌دار نیست. به عبارت دیگر میان دو متغیر اندازه تیترو و روزنامه تفاوت معناداری وجود ندارد.

در توصیف این جدول می‌توان اظهار داشت، اندازه بیشترین نسبت از تیتروهای روزنامه جوان و روزنامه شرق متوسط می‌باشد و اندازه کمترین نسبت از تیتروهای روزنامه جوان و روزنامه شرق کوچک می‌باشد.

رابطه بین روزنامه و رویکرد انتقادی

روزنامه / رویکرد انتقادی	روزنامه جوان	روزنامه شرق	جمع
دارد	فراوانی	۷۱	۱۰۷
	درصد سطری	۶۶.۴٪	۱۰۰.۰٪
	درصد ستونی	۶۹.۶٪	۴۸.۶٪
	درصدکل	۳۲.۳٪	۱۶.۴٪
ندارد	فراوانی	۳۱	۱۱۳
	درصد سطری	۲۷.۴٪	۱۰۰.۰٪
	درصد ستونی	۳۰.۴٪	۵۱.۴٪
	درصدکل	۱۴.۱٪	۳۷.۳٪
جمع	فراوانی	۱۰۲	۲۲۰
	درصد سطری	۴۶.۴٪	۱۰۰.۰٪
	درصد ستونی	۱۰۰.۰٪	۱۰۰.۰٪
	درصدکل	۴۶.۴٪	۵۳.۶٪

آزمون کای اسکوتر

آزمون کای اسکوتر	درجه آزادی	سطح معناداری
۳۳.۴۸۰	۱	۰.۰۰۰

قضاوت: با توجه به آزمون، کای اسکوتر محاسبه شده به میزان ۳۳.۴۸ و درجه آزادی ۱ با ۹۹ درصد اطمینان و ۱ درصد خطا رابطه میان دو متغیر معنی‌دار است. به عبارت دیگر میان دو متغیر ارزش خبری و روزنامه تفاوت معناداری وجود دارد.

در توصیف این جدول می‌توان اظهار داشت، بیشترین نسبت از اخبار انتقادی مربوط به روزنامه جوان است.

رابطه بین روزنامه و سطح زیر چاپ

جمع	روزنامه شرق	روزنامه جوان	روزنامه / سطح زیر چاپ	
۳۷	۲۰	۱۷	فراوانی	کم
۱۰۰.۰٪	۵۴.۱٪	۴۵.۹٪	درصد سطری	
۱۶.۸٪	۱۶.۹٪	۱۶.۷٪	درصد ستونی	
۱۶.۸٪	۹.۱٪	۷.۷٪	درصدکل	
۱۰۱	۴۸	۵۳	فراوانی	متوسط
۱۰۰.۰٪	۴۷.۵٪	۵۲.۵٪	درصد سطری	
۴۵.۹٪	۴۰.۷٪	۵۲.۰٪	درصد ستونی	
۴۵.۹٪	۲۱.۸٪	۲۴.۱٪	درصدکل	
۸۲	۵۰	۳۲	فراوانی	زیاد
۱۰۰.۰٪	۶۱.۰٪	۳۹.۰٪	درصد سطری	
۳۷.۳٪	۴۲.۴٪	۳۱.۴٪	درصد ستونی	
۳۷.۳٪	۲۲.۷٪	۱۴.۵٪	درصدکل	
۲۲۰	۱۱۸	۱۰۲	فراوانی	جمع
۱۰۰.۰٪	۵۳.۶٪	۴۶.۴٪	درصد سطری	
۱۰۰.۰٪	۱۰۰.۰٪	۱۰۰.۰٪	درصد ستونی	
۱۰۰.۰٪	۵۳.۶٪	۴۶.۴٪	درصدکل	

آزمون کای اسکوئر

سطح معناداری	درجه آزادی	آزمون کای اسکوئر
.۱۹۲	۲	۳.۲۹۶

قضاوت: با توجه به آزمون، کای اسکوئر محاسبه شده به میزان ۳.۲۹ و درجه آزادی ۲ با ۹۵ درصد اطمینان و ۵ درصد خطا رابطه میان دو متغیر معنی‌دار نیست. به عبارت دیگر میان دو متغیر سطح زیر چاپ و روزنامه تفاوت معناداری وجود ندارد.

در توصیف این جدول می‌توان اظهار داشت، بیشترین نسبت از سطح زیر چاپ اخبار روزنامه جوان متوسط و بیشترین نسبت از سطح زیر چاپ اخبار روزنامه شرق زیاد است. البته این تفاوت معنادار نیست.

رابطه بین روزنامه و ارزش خبری

جمع	روزنامه شرق	روزنامه جوان	روزنامه / ارزش خبری	
۳۶	۲۶	۱۰	فراوانی	شهرت
۱۰۰.۰٪	۷۲.۲٪	۲۷.۸٪	درصد سطری	
۱۶.۴٪	۲۲.۰٪	۹.۸٪	درصد ستونی	
۱۶.۴٪	۱۱.۸٪	۴.۵٪	درصدکل	
۱۰۹	۶۷	۴۲	فراوانی	درب‌گیری
۱۰۰.۰٪	۶۱.۵٪	۳۸.۵٪	درصد سطری	
۴۹.۵٪	۵۶.۸٪	۴۱.۲٪	درصد ستونی	
۴۹.۵٪	۳۰.۵٪	۱۹.۱٪	درصدکل	
۷۵	۲۵	۵۰	فراوانی	برخورد
۱۰۰.۰٪	۳۳.۳٪	۶۶.۷٪	درصد سطری	
۳۴.۱٪	۲۱.۲٪	۴۹.۰٪	درصد ستونی	
۳۴.۱٪	۱۱.۴٪	۲۲.۷٪	درصدکل	
۲۲۰	۱۱۸	۱۰۲	فراوانی	جمع
۱۰۰.۰٪	۵۳.۶٪	۴۶.۴٪	درصد سطری	
۱۰۰.۰٪	۱۰۰.۰٪	۱۰۰.۰٪	درصد ستونی	
۱۰۰.۰٪	۵۳.۶٪	۴۶.۴٪	درصدکل	

آزمون کای اسکوئر

سطح معناداری	درجه آزادی	آزمون کای اسکوئر
۰.۰۰۰	۲	۲۰.۱۲۱

قضاوت: با توجه به آزمون، کای اسکوتر محاسبه شده به میزان ۲۰.۱۲۱ و درجه آزادی ۲ با ۹۹ درصد اطمینان و ۱ درصد خطا رابطه میان دو متغیر معنی‌دار است. به عبارت دیگر میان دو متغیر ارزش خبری و روزنامه تفاوت معناداری وجود دارد.

در توصیف این جدول می‌توان اظهار داشت، بیشترین نسبت از اخباری که ارزش خبری غالب آن برخوردار است مربوط به روزنامه جوان است.

رابطه بین روزنامه ماهیت مطلب

جمع	روزنامه شرق	روزنامه جوان	روزنامه / ماهیت مطلب	
۸۲	۲۹	۵۳	فراوانی	تنش‌زا
۱۰۰.۰٪	۳۵.۴٪	۶۴.۶٪	درصد سطری	
۳۷.۳٪	۲۴.۶٪	۵۲.۰٪	درصد ستونی	
۳۷.۳٪	۱۳.۲٪	۲۴.۱٪	درصدکل	
۱۳۸	۸۹	۴۹	فراوانی	تنش‌زدا
۱۰۰.۰٪	۶۴.۵٪	۳۵.۵٪	درصد سطری	
۶۲.۷٪	۷۵.۴٪	۴۸.۰٪	درصد ستونی	
۶۲.۷٪	۴۰.۵٪	۲۲.۳٪	درصدکل	
۲۲۰	۱۱۸	۱۰۲	فراوانی	جمع
۱۰۰.۰٪	۵۳.۶٪	۴۶.۴٪	درصد سطری	
۱۰۰.۰٪	۱۰۰.۰٪	۱۰۰.۰٪	درصد ستونی	
۱۰۰.۰٪	۵۳.۶٪	۴۶.۴٪	درصدکل	

آزمون کای اسکوتر

سطح معناداری	درجه آزادی	آزمون کای اسکوتر
۰.۰۰۰	۱	۱۷.۵۴۸

قضاوت: با توجه به آزمون، کای اسکوتر محاسبه شده به میزان ۱۷.۵۴ و درجه آزادی ۱ با ۹۹ درصد اطمینان و ۱ درصد خطا رابطه میان دو متغیر معنی‌دار است. به عبارت دیگر میان دو متغیر ماهیت مطلب و روزنامه تفاوت معناداری وجود دارد.

در توصیف این جدول می‌توان اظهار داشت، بیشترین نسبت از مطالب تنش‌زدا در ارتباط با بیانیه لوزان و برجام مربوط به روزنامه شرق و بیشترین مطالب تنش‌زا، مربوط به روزنامه جوان است.

جدول توافقی رابطه بین روزنامه و استراتژی مطلب

روزنامه / استراتژی مطلب	روزنامه جوان	روزنامه شرق	جمع
کوچک‌نمایی	فراوانی	۴۵	۴۸
	درصد سطری	۹۳.۸٪	۱۰۰.۰٪
	درصد ستونی	۴۴.۱٪	۲۱.۸٪
	درصدکل	۲۰.۵٪	۲۱.۸٪
واقع‌نمایی	فراوانی	۴۹	۱۱۵
	درصد سطری	۴۲.۶٪	۱۰۰.۰٪
	درصد ستونی	۴۸.۰٪	۵۲.۳٪
	درصدکل	۲۲.۳٪	۵۲.۳٪
بزرگ‌نمایی	فراوانی	۸	۵۷
	درصد سطری	۱۴.۰٪	۱۰۰.۰٪
	درصد ستونی	۷.۸٪	۲۵.۹٪
	درصدکل	۳.۶٪	۲۵.۹٪
جمع	فراوانی	۱۰۲	۲۲۰
	درصد سطری	۴۶.۴٪	۱۰۰.۰٪
	درصد ستونی	۱۰۰.۰٪	۱۰۰.۰٪
	درصدکل	۴۶.۴٪	۵۳.۶٪

آزمون کای اسکوئر

سطح معناداری	درجه آزادی	آزمون کای اسکوئر
۰.۰۰۰	۲	۶۷.۹۵۰

قضاوت: با توجه به آزمون، کای اسکوئر محاسبه شده به میزان ۶۷.۹۵ و درجه آزادی ۲ با ۹۹ درصد اطمینان و ۱ درصد خطا رابطه میان دو متغیر معنی‌دار است. به عبارت دیگر میان دو متغیر تکنیک‌های استراتژی و روزنامه تفاوت معناداری وجود دارد.

در توصیف این جدول می‌توان اظهار داشت، بیشترین نسبت از مطالب بزرگ‌نمایی شده در ارتباط با بیانیه لوزان و برجام مربوط به روزنامه شرق و بیشترین مطالبی که با استراتژی کوچک‌نمایی تنظیم شده، مربوط به روزنامه جوان است.

جمع‌بندی یافته‌های توصیفی

با توجه به یافته‌ها، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، ۴۶.۴ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان به روزنامه جوان اختصاص دارد و ۵۳.۶ درصد اخبار نیز اختصاص به روزنامه شرق دارد. روزنام شرق تقریباً ۷ درصد بیشتر از روزنامه جوان به لحاظ تعداد مطلب، به اخبار بیانیه لوزان پرداخته است.

یافته‌ها حاکی از آن است که، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت اخبار یعنی ۲۴.۵ درصد مربوط به روزهای شنبه و کمترین نسبت اخبار یعنی ۹.۵ درصد مربوط به روزهای چهارشنبه است.

براساس این تحقیق از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، ۶۰ درصد اخبار مربوط به قبل از توافق لوزان و ۴۰ درصد مربوط به بعد از این توافق است.

با توجه به یافته‌ها، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، ۵۱.۴ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان در صفحه اول تیتیر خورده است، ۴۰.۵ درصد این اخبار در صفحات میانی و ۸.۲ درصد در صفحه آخر کار شده‌است. با توجه به اینکه نیمی از اخبار مربوط به لوزان در صفحه اول تیتیر خورده نشان دهنده اهمیت بالایی این خبر برای دو روزنامه شرق و جوان است.

یافته‌ها نشان می‌دهد که، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت یعنی ۳۵.۹ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان به سبک خبر تنظیم شده‌است و کمترین نسبت این مطالب یعنی ۲.۷ درصد به صورت کاریکاتور کار شده‌است. ۳۱.۸ درصد مطالب به صورت گزارش، ۱۱.۸ درصد به شکل

یادداشت، ۳.۶ درصد به صورت سرمقاله و ۱۴.۱ درصد به صورت تحلیل و تفسیر انجام شده‌است. با توجه به این که درصد قابل توجهی از مطالب به سبک گزارش، تحلیل و تفسیر و یادداشت تنظیم شده، نشان دهنده اهمیت بالای خبر برای دو روزنامه است.

با توجه به یافته‌ها، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، ۵۰ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان دارای عکس و تصویر و ۵۰ درصد دیگر فاقد آن هستند. با توجه به اینکه نیمی از اخبار مربوط به لوزان دارای عکس هستند نیز نشان دهنده اهمیت بالای این خبر برای دو روزنامه شرق و جوان است.

از یافته‌های تحقیق چنین استنباط می‌شود که، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت اخبار مربوط به بیانیه لوزان، یعنی ۵۵ درصد آنها، دارای تیترو متوسط هستند. ۲۷.۳ درصد یعنی بیش از یک چهارم اخبار تیترو بزرگ خورده اند و فقط ۱۷.۷ درصد این اخبار با تیترو کوچک تنظیم شده‌اند.

با توجه به یافته‌ها، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، سطح زیر چاپ ۴۵.۹ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان متوسط است، ۳۷.۳ درصد این اخبار بیشتر از نصف صفحه را پر کرده‌اند و فقط ۱۶.۸ درصد این اخبار به خبر کوتاه کار شده‌اند. با توجه به اینکه بیش از یک سوم اخبار سطح زیرچاپ بالایی دارند گویای اهمیت بالای بیانیه لوزان برای دو روزنامه شرق و جوان است.

یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، ۴۸.۶ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان رویکرد انتقادی دارند و ۵۱.۴ درصد دیگر رویکرد انتقادی ندارند.

با توجه به یافته‌ها، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت اخبار مربوط به بیانیه لوزان، یعنی ۴۹.۵ درصد آنها دارای ارزش خبری دربرگیری هستند، ۱۶.۴ درصد دارای ارزش خبری شهرت و ۳۴.۱ درصد آن مربوط به اخباری است که دارای ارزش خبری برخوردار هستند.

با توجه به یافته‌ها بر حسب ماهیت مطلب، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، ۶۲.۷ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان تنش‌زدا هستند، و ۳۷.۳ درصد آنها تنش‌زا هستند.

از یافته‌ها چنین استنباط می‌شود که، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت اخبار مربوط به بیانیه لوزان، یعنی ۵۲.۳ درصد آنها استراتژی واقع‌نمایی دارند، ۲۱.۸ درصد دارای استراتژی کوچک‌نمایی و ۲۵.۹ درصد مابقی دارای استراتژی بزرگ‌نمایی هستند.

یافته‌ها حاکی از آن است که، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت اخبار مربوط به بیانیه لوزان، یعنی ۱۹.۵ درصد آن با رویکرد فریبکار بودن دشمن تنظیم شده‌است. ۱۷.۳ درصد با رویکرد اعتماد به اعضای تیم هسته‌ای، ۱۶.۴ درصد با رویکرد شناخت جامع از موضوع، ۱۵ درصد با رویکرد منافع و مصالح ملی و خطوط قرمز، ۱۴.۵ درصد با رویکرد مرجع بودن بیانیه و

اظهارنظر تیم هسته‌ای و ۱۰.۹ درصد با رویکرد امکانات و مقدرات و شرایط محیطی تنظیم شده‌است. کمترین نسبت یعنی ۶.۴ درصد اخبار با رویکرد همدلی و هم‌زبانی دولت و ملت نگاشته شده‌است.

از یافته‌ها چنین استنباط می‌شود که، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت اخبار مربوط به بیانیه لوزان، یعنی ۵۶.۴ درصد آنها صرفاً خبری و گزارشی هستند، ۳۴.۱ درصد خبری تحلیلی و ۹.۵ درصد مابقی تحلیلی با کارشناس می‌باشند.

از یافته‌های تحقیق چنین استنباط می‌شود که، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت اخبار مربوط به بیانیه لوزان، یعنی ۷۰.۵ درصد آنها جهت‌گیری دارد و کمترین نسبت یعنی ۲۹.۵ درصد مطالب بدون جهت‌گیری مشخص تنظیم شده‌اند.

یافته‌ها حاکی از آن است که، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، بیشترین نسبت اخبار مربوط به بیانیه لوزان، یعنی ۶۶.۴ درصد آنها تولیدی هستند، ۲۲.۳ درصد منبع داخلی دارند، ۸.۲ درصد منبع مشخصی ندارند و ۱.۸ درصد منبع خارجی دارند. کمترین نسبت اخبار نیز داخلی به نقل از خارجی هستند.

از یافته‌های این تحقیق چنین استنباط می‌شود که، از ۲۲۰ خبر کدگذاری شده، نشانگاه ۲۵.۵ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان، یعنی تقریباً یک چهارم این اخبار مقامات دولتی می‌باشند و عنصر که ۷.۷ درصد اخبار مقامات حکومتی، ۷.۳ درصد نمایندگان مجلس، ۶.۸ درصد مقامات برجسته بین‌المللی، ۴.۱ درصد کارشناسان سیاسی و ۲.۷ درصد بدون نقل قول می‌باشد. نشانگاه ۴۵.۹ درصد اخبار نیز به گزینه سایر اختصاص دارد.

جمع‌بندی یافته‌های تحلیلی

- آیا تفاوت معناداری بین دو روزنامه شرق و جوان در زمینه صفحه‌ای که اخبار بیانیه لوزان در آن چاپ شده‌است وجود دارد؟

قضاوت: با توجه به آزمون، کای اسکوتر محاسبه شده به میزان ۲.۴۴۶ و درجه آزادی ۲ با ۹۵ درصد اطمینان و ۵ درصد خطا رابطه میان دو متغیر معنی‌دار نیست. به عبارت دیگر میان دو متغیر صفحه‌ای که خبر در آن چاپ شده‌است و روزنامه تفاوت معناداری وجود ندارد.

بیشترین نسبت از اخبار روزنامه جوان و روزنامه شرق در صفحه اول می‌باشند و کمترین نسبت از اخبار روزنامه جوان و روزنامه شرق در صفحه آخر چاپ شده‌اند.

- آیا تفاوت معناداری بین دو روزنامه شرق و جوان در زمینه همراهی عکس و تصویربا اخبار بیانیه لوزان وجود دارد؟

قضاوت: با توجه به آزمون، کای اسکوتر محاسبه شده به میزان ۱۰.۵۲۸ و درجه آزادی ۱ با ۹۹ درصد اطمینان و ۱ درصد خطا رابطه میان دو متغیر معنی‌دار است. به عبارت دیگر میان دو متغیر وجود عکس و تصویر و روزنامه تفاوت معناداری وجود دارد.

می‌توان اظهار داشت، بیشترین نسبت از اخباری که دارای عکس و تصویر هستند، مربوط به روزنامه شرق می‌باشد.

- آیا تفاوت معناداری بین دو روزنامه شرق و جوان در زمینه اندازه تیر اخبار بیانیه لوزان وجود دارد؟

قضاوت: با توجه به آزمون، کای اسکوتر محاسبه شده به میزان ۵.۳۱ و درجه آزادی ۲ با ۹۵ درصد اطمینان و ۵ درصد خطا رابطه میان دو متغیر معنی‌دار نیست. به عبارت دیگر میان دو متغیر اندازه تیر و روزنامه تفاوت معناداری وجود ندارد.

در توصیف این جدول می‌توان اظهار داشت، اندازه بیشترین نسبت از تیرهای روزنامه جوان و روزنامه شرق متوسط می‌باشد و اندازه کمترین نسبت از تیرهای روزنامه جوان و روزنامه شرق کوچک می‌باشد.

- آیا تفاوت معناداری بین دو روزنامه شرق و جوان در زمینه رویکرد انتقادی نسبت به اخبار بیانیه لوزان وجود دارد؟

قضاوت: با توجه به آزمون، کای اسکوتر محاسبه شده به میزان ۳۳.۴۸ و درجه آزادی ۱ با ۹۹ درصد اطمینان و ۱ درصد خطا رابطه میان دو متغیر معنی‌دار است. به عبارت دیگر میان دو متغیر رویکرد انتقادی و روزنامه تفاوت معناداری وجود دارد.

بر اساس یافته‌ها، بیشترین نسبت از اخبار انتقادی مربوط به روزنامه جوان است.

- آیا تفاوت معناداری بین دو روزنامه شرق و جوان در زمینه سطح زیر چاپ اخبار بیانیه لوزان وجود دارد؟

قضاوت: با توجه به آزمون، کای اسکوتر محاسبه شده به میزان ۳.۲۹ و درجه آزادی ۲ با ۹۵ درصد اطمینان و ۵ درصد خطا رابطه میان دو متغیر معنی‌دار نیست. به عبارت دیگر میان دو متغیر سطح زیر چاپ و روزنامه تفاوت معناداری وجود ندارد.

براساس یافته‌های این تحقیق می‌توان اظهار داشت، بیشترین نسبت از سطح زیر چاپ اخبار روزنامه جوان متوسط می‌باشد. بیشترین نسبت از سطح زیر چاپ اخبار روزنامه شرق زیاد می‌باشد. البته این تفاوت معنادار نیست.

- آیا تفاوت معناداری بین دو روزنامه شرق و جوان در زمینه ارزش خبری اخبار بیانیه لوزان وجود دارد؟

قضاوت: با توجه به آزمون، کای اسکوتر محاسبه شده به میزان ۲۰.۱۲۱ و درجه آزادی ۲ با ۹۹ درصد اطمینان و ۱ درصد خطا رابطه میان دو متغیر معنی‌دار است. به عبارت دیگر میان دو متغیر ارزش خبری و روزنامه تفاوت معناداری وجود دارد.

بیشترین نسبت از اخباری که ارزش خبری غالب آن برخوردار است مربوط به روزنامه جوان می‌باشد.

- آیا تفاوت معناداری بین دو روزنامه شرق و جوان در زمینه ماهیت مطلب اخبار بیانیه لوزان وجود دارد؟

قضاوت: با توجه به آزمون، کای اسکوتر محاسبه شده به میزان ۱۷.۵۴ و درجه آزادی ۱ با ۹۹ درصد اطمینان و ۱ درصد خطا رابطه میان دو متغیر معنی‌دار است. به عبارت دیگر میان دو متغیر ماهیت مطلب و روزنامه تفاوت معناداری وجود دارد. بیشترین نسبت از مطالب تنش‌زدا در ارتباط با بیانیه لوزان و برجام مربوط به روزنامه شرق است و بیشترین مطالبی تنش‌زا، مربوط به روزنامه جوان می‌باشد.

- آیا تفاوت معناداری بین دو روزنامه شرق و جوان در زمینه ارزش خبری اخبار بیانیه لوزان وجود دارد؟

قضاوت: با توجه به آزمون، کای اسکوتر محاسبه شده به میزان ۶۷.۹۵ و درجه آزادی ۲ با ۹۹ درصد اطمینان و ۱ درصد خطا رابطه میان دو متغیر معنی‌دار است. به عبارت دیگر میان دو متغیر تکنیک‌های استراتژی و روزنامه تفاوت معناداری وجود دارد.

بیشترین نسبت از مطالب بزرگ‌نمایی شده در ارتباط با بیانیه لوزان و برجام مربوط به روزنامه شرق است و بیشترین مطالبی که با استراتژی کوچک‌نمایی تنظیم شده‌است، مربوط به روزنامه جوان می‌باشد.

نتیجه‌گیری

طبق نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها، ۵۰ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان دارای عکس و تصویر می‌باشند و ۵۰ درصد دیگر فاقد آن هستند. با توجه به اینکه نیمی از اخبار مربوط به لوزان دارای عکس هستند نیز نشان دهنده اهمیت بالای این خبر برای دو روزنامه شرق و جوان می‌باشد. در این میان بیشترین نسبت از اخباری که دارای عکس و تصویر هستند، مربوط به روزنامه شرق می‌باشد. یعنی شرق از طریق به کارگیری عکس و تصویر این اخبار را برجسته می‌کند.

در زمینه صفحه‌ای که خبر در آن چاپ شده‌است، ۵۱.۴ درصد اخبار مربوط به بیانیه لوزان در صفحه اول تیتر خورده است، ۴۰.۵ درصد این اخبار در صفحات میانی و ۸.۲ درصد در صفحه آخر کار شده‌است. با توجه به اینکه نیمی از اخبار مربوط به لوزان در صفحه اول تیتر خورده است نشان دهنده اهمیت بالای این خبر برای دو روزنامه شرق و جوان می‌باشد.

بیشترین نسبت از اخبار روزنامه جوان و روزنامه شرق در صفحه اول می‌باشند و کمترین نسبت از اخبار روزنامه جوان و روزنامه شرق در صفحه آخر چاپ شده‌اند. در این زمینه تقریباً هر دو روزنامه به یک صورت برجسته‌سازی کرده‌اند.

در این تحقیق سعی بر آن شده‌است تا اخبار منتشر شده در روزنامه‌های جوان و شرق در رابطه با بیانیه لوزان، از نظر ارزش خبری مورد استفاده مورد ارزیابی قرار گیرد. طبق یافته‌های تحقیق، بیشترین ارزش خبری اخبار منتشر شده مربوط به بیانیه لوزان، یعنی ۴۹.۵ درصد، ارزش خبری دربرگیری هستند، ۱۶.۴ درصد دارای ارزش خبری شهرت و ۳۴.۱ درصد آن مربوط به اخباری است که دارای ارزش خبری برخوردار هستند.

بیشترین نسبت از اخباری که ارزش خبری غالب آن برخوردار است مربوط به روزنامه جوان می‌باشد. در صورتی روزنامه شرق اخبار خود را با ارزش‌های خبری در برگیری و شهرت تنظیم کرده‌است. همچنین روزنامه جوان، بیشتر اخبار تنش‌زا در زمینه بیانیه لوزان انتشار داده است.

پیشنهادهای برگرفته از تحقیق

با توجه به نتایج تحقیق این دو روزنامه، در نسبت بالایی از اخبار خود، از واقع‌نمایی دور شده و به سمت کوچک‌نمایی یا بزرگ‌نمایی اخبار رفته‌اند. با توجه به اینکه مسئله انرژی هسته و به دنبال آن توافق هسته‌ای و بیانیه لوزان از مهمترین مسائل حیاتی کشور عزیزمان می‌باشد از روزنامه چنین انتظار می‌رود که بیشتر بر اساس مصالح کشور اخبار تنظیم شود تا خط مشی روزنامه.

روزنامه جوان اخبار خود را بیشتر با رویکرد انتقادی و تنش‌زا نسبت به موضوع بیان کرده‌است. در صورتی که با توجه به اهمیت موضوع و مصلحت نظام، پیشنهاد می‌شود در چنین مواقعی اخبار بیشتر تنش‌زدا و آرام‌کننده فضای عمومی باشد تا تنش‌زا و همراه با آشوب.

پیشنهاد به محققان بعدی

- دیگر محققان می‌توانند با مقایسه تعداد زیادی از روزنامه‌های عام و خاص به طور کلی ساختار و محتوای این روزنامه‌ها را در زمینه چگونگی پوشش خبری اخبار بیانیه لوزان مقایسه کنند که نتایج آن می‌تواند به عنوان کاری ماندگار مفید و قابل استناد در دیگر پژوهش‌ها مورد استفاده قرار گیرد.
- شناخت شیوه‌های تأمین منابع مالی روزنامه‌ها و نقش مسائل اقتصادی بر استراتژی و خط مشی و کیفیت آنچه آنها منتشر می‌کنند، از جمله موضوعات بحث برانگیز و سودمند می‌باشد.

منابع:

- استیفن، لیتل جان؛ نظریه‌های ارتباطات، مرتضی نوربخش و سیداکبر میرحسینی، تهران، جنگل، ۱۳۸۴.
- اسدی، علی. افکار عمومی و ارتباطات، تهران: انتشارات سروش ۱۳۷۱.
- سلطانی فر، محمد و شهناز هاشمی. پوشش خبری، تهران: انتشارات سیمای شرق ۱۳۸۲.
- سورین ورنر و تانکارد جیمز (۱۳۸۴). نظریه‌های ارتباطات. ترجمه: علیرضا دهقان. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- سیدامامی و محمدصادق عباسی، تهران: انتشارات سروش ۱۳۷۹.
- علوی، پرویز. ارتباطات سیاسی، تهران: انتشارات تانیه ۱۳۷۶.
- فرقانی، محمدمهدی (۱۳۸۵). اصول اخلاقی حرفه روزنامه‌نگاری اعتمادساز و منزلت آفرین. در مجموعه مقالات سومین سمینار بررسی مسائل مطبوعات ایران. تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها.
- فرقانی، محمدمهدی (۱۳۷۷). استقلال حرفه روزنامه‌نگاری در طلیعه جامعه مدنی. در مجموعه مقالات دومین سمینار بررسی مسائل مطبوعات ایران. تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها.
- محسنیان‌راد، مهدی (۱۳۸۴). ایران در چهار کپکشان ارتباطی. جلد سوم، تهران: سروش.
- معتمدنژاد، کاظم (۱۳۸۳). وسایل ارتباط جمعی. تهران: دانشگاه علامه طباطبایی، چاپ چهارم.
- مک براید، شن (۱۳۷۵). یک جهان، چندین صدا: ارتباطات در جامعه امروز و فردا؛ ترجمه ایرج یاد. تهران: سروش
- مک کوایل، دنیس (۱۳۸۵). درآمدی بر نظریه ارتباطات جمعی. ترجمه پرویز اجلالی. تهران: دفتر مطالعات و توسعه رسانه‌ها، چاپ دوم.
- مک کوایل، دنیس (۱۳۸۵). مخاطب شناسی. ترجمه دکتر مهدی منتظر قائم، تهران: دفتر مطالعات و توسعه رسانه‌ها، چاپ سوم.

- مهدی زاده، سیدمحمد (۱۳۸۹). نظریه‌های رسانه: اندیشه‌های رایج و دیدگاه های انتقادی. تهران: همشهری.
- مهرداد، هرمز (۱۳۸۰). نظریات و مفاهیم ارتباط جمعی. تهران: موسسه فرهنگی- پژوهشی فاران.
- مولانا، حمید (۱۳۷۱). گذر از نوگرایی. ترجمه یونس شکرخواه، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها.
- میلر، جرج آرمیتیج (۱۳۶۸). روان‌شناسی و ارتباط. ترجمه محمدرضا طالبی‌نژاد، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- نائی، هوشنگ (۱۳۸۵). پیمایش در تحقیقات اجتماعی. تهران: نشر نی، چاپ هفتم.

منابع لاتین

- Blumler, G. Jay and Elihu Katz (1974). The Uses of Mass Communication Perspective on Gratifications Research, Beverly Hills, Calif.
- Defleur, Melvin L. (1986). Theories of Mass Communication, Longman Publication.
- Malignac, Georges. (1954) L'alcoolisme/ par Georges Malignac et Robert Colin; preface d'Alfred Sauvy. Paris: Presses universitaires de France.
- Mcquail, Denis (1984). Mass Communication Theory Sage Publications.
- Rogers, Everett M. (1986). Communication Technology, The New Media in Society, Macmillan Publishers, London.

A Comparative Study on News Reflections of Lausanne Statement in Shargh and Javan Newspapers

Seyed Mohammad Dadgaran¹

Fatemeh Baloochipour²

Abstract:

This research aims to study Lausanne Declaration in Sharq and Javan Newspapers comparatively. Theories such as agenda-setting, function of mass media communication, diffusion of innovation and framing are used to make a theoretical framework of the research. The research topics are the dominant approach of the text, news values, type and length of the text, length of the headlines, accompanied photographs, and strategy, source, and elements of news. The research is based on content analysis, and its data were collected by using reverse questionnaire. The statistical community is the articles and news published on Lausanne Declaration in Sharq and Javan Newspapers. The sampling method is census, and the statistical community consists of 220 texts. The main results of this research are as follows:

- Most of the Lausanne Declaration news met with criticism in Javan Newspaper
- More pictures accompanied the articles Sharq Newspaper published due to agenda setting of Lausanne Declaration,
- More Panic created by news Javan Newspaper published in comparison with Sharq and Javan Newspapers
- More than half of the both newspapers' articles on front pages were devoted to Lausanne Declaration

Keywords: Statement, Lausanne, Nuclear Energy, BARJAM, Shargh Newspaper, Javan newspaper

¹ Assistant Professor and Faculty Members, Islamic Azad University, Central Tehran Branch

² M.A.in Social Communication Science, Islamic Azad University, Yazd